

Zavartalanul dolgozhatnak az építők

Meggyorsult a vasúton a sóderszállítás

Még az őszi csúcsgazdálkodás el sem kezdődött, ami elsősorban a cukorrépa és gabona soron kívüli szállítást jelenti, máris feszültség keletkezett a fuvarozás területén. Szeptember első napjaiban főleg a Dunán túlrá rendelt répa szállítása több vasúti kocsit igényelt, ami átmenetileg a sóder szállításának csökkenését eredményezte.

A jelenlegi helyzetről Vajda Sándor, a MÁV Szegedi Igazgatósága kereskedelmi osztályának vezetője a következőket mondotta:

— Az 1960-as évek vége óta nagyarányú lakásépítkezések folyik Szegeden, Hódmezővásárhelyen, Makón és Szentesen, de a szomszédos megyékben is hasonló a helyzet. Az építkezések technológiájában bekövetkezett változás, a házfűtési és egyéb előregyártott vasbeton elemek használata, fokozott alapanyag-ellátást igényel a bányáktól.

Csongrád megyében elsősorban a szeged-kiskundorozsmai állomásra a Szegedi Házgyár részére Dunavescséről, Délegyházáról, az adonyi Duna-parttól száz-ezer tonnás nagyszámban érkezik sóder. Ugyancsak a többi nagy építőipari és útépítő vállalat építkezéseire hasonló mennyiségű árut kell a helyszínre fuvarozni. Gondoljunk például Szeged város úthálózatának korszerűsítéséhez szükséges kü-

lönféle anyagok nagy mennyiségére.

Ilyen áruk szállítását szervezetté kell tenni, mert itt minden óra megtakarítás többet vasúti kocsit jelent és többet tonna fuvarozását teszi lehetővé. A szervezett szállítás formája a termelő- és felhasználóhelyek állomásai között beállított úgynevezett fordárvonatok. Ezek gazdaságossága azon mérhető le, hogy a berakástól a megérkezés utáni kirakásig majd az üres futás, az új megrakó állomásra való érkezés hány óra alatt történik meg.

Ha az 1970. évi tényleges eljutási időt vizsgáljuk, akkor azt látjuk, hogy Dél-egyháza, Dunavescs, Szalkszentmárton állomásokról 20-25 órára volt szükség a vonatok megérkezéséhez. A célkitűzés az volt, hogy ezt az időt felére, vagy egyharmadára csökkentjük.

Az első kísérletek Szeged térségében bizonyos kis kerülettel — Kunszentmiklós, Tass, Fülöpmező, Kecskemét helyett — Kiskunhalason, Kiskunfélegyházán át kezdődtek meg. Nagy segítséget jelentett az új szovjet nagy teljesítményű Dieselmotorkocsik beállítása, amelyek vonali kezeléssel, közvetlenül a rendeltetési állomásig továbbítják a vonatokat. Ma már az a helyzet, hogy a feladók és címzetek állandóan tájékozottak a „fordárvonatok” közlekedéséről, és nem fordul

elő, hogy az üres vagy rakott vonatokat ne várják a be- és kirakáshoz.

A kísérlet megkezdése óta az eljutási idő állandóan javult és jelenleg ott tartunk, hogy 5-15 óra szükséges ahhoz, hogy a sóder megérkezzen a rendeltetési állomásra.

Mit jelent ez a felhasználó vállalatnak? Példának említhetem meg a DELEP Vállalatot, amelynek házigyári részlege a legnagyobb fogyasztók közé tartozik. Az irányvonalak rakodásáról, fuvarozásáról és érkezéséről pontos információval rendelkezik, és éjjel-nappal folyamatosan biztosítja a kocsik kirakását. Nem véletlen, hogy a DELEP a legjobb fuvarozatók közé tartozik, mert küldeményeit mindig időben és bírságmentesen kirakja. Hasonló tapasztalatunk a VOLAN 10. számú Vállalattal, mert bármikor érkeznek sóderrel megrakott vonatok, a kirakást folyamatosan mindig elvégzik. Ez kedvező mind a vállalatnak, mind a vasútnak, mert a vállalat több árut kaphat, a vasút pedig többször tudja a kocsikat megrakni.

Ezt a módszert a jövőben tovább kívánjuk fejleszteni, és ezzel is elérni, hogy a vállalatok az év minden időszakában megfelelő készletekkel rendelkezzenek és munkájukat zavartalanul végezhessék — fejezte be tájékoztatóját Vajda Sándor.

Bérek és jövedelmek

Kezdjük egy kérdés-felelet összecsapással: — Elégedett a fizetésével? — Igen, de... — S Ön? — Úgy általában, de... — S Ön? — Nem vagyok meglehetősen, mert... — Nincs több kérdés, mert nincs több válaszlehetőség sem. Igen, csak úgy általában elégedettek az emberek a fizetésükkel. A „de” szócska utáni magyarázat már jóval bővebb lehetőséget ad a vélemények kibontására. Sokan összehasonlítják bérüket vagy jövedelmüket más kategóriában dolgozókkal, s úgy állítják föl a tételt, vannak párhuzamot, konklúziót. A demagógiára hajlamosak más országokban kialakult bérvizonyokra hivatkoznak, s észükbe sem jut olyan országokat példának felhozni, amelyeknek történelmi múltja, társadalmi, gazdasági fejlődése megegyezik a miénkkel, szívesen hivatkoznak a legfejlettebb országokra. Ez reális értékelésre nem jó, legfeljebb arra, hogy megállapítsuk: sok még a tennivaló, gyűrűközzünk neki, és igyekezzünk az élenjárók nyomába szegődni. Legértékesebb az olyan analízis, amely a valóságos helyzetet veszi kiindulási alappal, s abból von le következtetéseket. Megvalható ösztint, az igennel, az elégedetten válaszolók sem lehetnek mérvadók. A belenyugvást szemléltetik, az elterülést a langyosban.

Egyik válaszadóm azt fejtette, amikor nemleges értékelést adott, hogy olyan állapot soha nem volt, s amíg pénzben fejezik ki a munka, a társadalmi tevékenység ellenértékét, addig nem is lesz, hogy a fizetésével mindenki elégedett legyen. Ezt az állapotot természetesen véli, sőt bizonyos mértékben hajtóerőnek is tartja. Véleményéhez aligha fér kétség, hiszen ez gazdasági törvényszerűség a pénz és az ártermelés viszonyai között, bármilyen is legyen a társadalom szerkezete, minősége. A kommunizmusnak az a foka még messze van, amikor mindenki szükségletei szerint részesedhet a javakból, s amíg az a bizonyos bőségsszara nincs püpozva, addig azzal kell megelégednünk, amit az aljában találunk. Tehát még hosszú ideig az az elv érvényesülhet, hogy mindenki-nek munkája, hozzájárulásának mértéke szerint osztható el a nemzeti jövedelemnek az a része, amelyet a fogyasztási tétel tartalmaz.

Aki viszont többet szeretne kapni, az alighanem lépéseket is tesz a cél érdekében: tanul, magasabb tudást szerez, újít, ésszerűsít, törekszik, kihasználja a rendelkezésére bocsátott munkaidőt, jobb és értékesebb árut készít, mérsékli az önköltséget, magas teljesítményt nyújt, kezdeményez... egy szóval többet és jobbat ad, hogy többet is kapjon a társadalomtól. Ezt a törekvést támogatja a párt és a kormány, mert ez a legigazságosabb és a legjobban ösztönző módszer is, előrehaladásunk érdekében. Tapasztalhattuk az utóbbi esztendőben, hogy erre irányultak a bértörvények is, amelyeknek az általános életszínvonal növelésén túl az volt a feladatuk, hogy jobban kifejezessék a hozzájárulás differenciált elismerését, ami korábban elhomályosult.

Hiba volt? Nem volt az, a mi esetünkben legalábbis nem. A főltszabadság után rendezni kellett sok mindent a társadalmi életben, így az elosztási szférában is. A szocialista társadalom az egyenlőség alapján álló emberek közössége, ahol az ember nem farkasa társának, hanem segítőtársa. Az igazi, becsülettel munkás-embernek, a kommunista elveket vallóknak pedig különösen az a törekvése, hogy mindenki boldoguljon, éljen jobban, mint előzően tehetette. A szocialista társadalom előrehaladásáért küzdő ember száján nem csúszhat le józsi a falat, ha tudja, társai között olyanok is vannak, akiknek nem jut még annyi sem, hogy éhségüket elcsapják. Szerencsére a mi hazánkban ilyen gondokkal csak igen kevesen bajlódhatnak, s valószínűleg azoknak többsége is önmagát hozza gyatra anyagi helyzetbe.

Átböngésztem a statisztikai táblázatokat, hogy miként alakult környezetünkben a munkások és az alkalmazottak, vagyis a szellemi foglalkozásúak reálbéreinek tavaly, illetve az idei esztendő eddigi eltelt időszakában. Kiderült a számokból, hogy a termelő ágazatokban dolgozók keresete a dinamikusabb növe-

kedés következtében közelebb került a nem termelő ágazatokban dolgozók átlagos kereseti szintjéhez. A megye szocialista szektorában tavaly közel 3200 fővel több munkás és szellemi foglalkozású dolgozott, mint a korábbi évben. A foglalkoztatottak számának növekedése a termelő ágazatokkal jellemezte, mivel itt a növekedés üteme kétszer akkora volt, mint az iparban és az építőiparban. A foglalkoztatottak részére 11 százalékkal több munkabért és bérjellegű jövedelmet fizet ki tavaly, mint az előző esztendőben. Így az egy foglalkoztatottra jutó névleges bér 8 százalékkal javult az elmúlt évben, s egy főre havonta átlagosan 2429 forint jutott.

A béreket önmagukban vizsgálni eredménytelennek volna, hiszen eredményt csak akkor kapunk, ha vásárlóértékét is megismerjük. A reálbéreindexet meghatározó zászlóshajó a fogyasztói árszínvonal alakulása. Tavaly a fogyasztói árszínvonal 3,6 százalékkal volt magasabb a munkás- és szellemi foglalkozású családokban, mint 1972-ben, s ez az előző években tapasztaltnál lényegesen magasabb volt, és meghaladta az országos átlagot is. Az árak alakulásában meghatározó szerepük volt a központi árintézkedéseknek, amikor az év elején felemelték a tej árát 39 százalékkal, a tejtermékekét 18, az égetett szeszes italokét 15, a dohányárakét pedig 25 százalékkal, s bár nem napi fogyasztási árucikk, de jelentősen megrágtak az aranyékszerek is. Az árváltozások hatására az előző években tapasztaltaktól eltérően alakult az élelmiszerek és az iparcikkek árszínvonala, az élelmiszerek árszínvonala az átlagos árszínvonal emelkedésénél nagyobb, az iparcikkeké viszont alacsonyabb volt. Summázva megállapítható, hogy a névleges bérek 8,3 százalékos és a fogyasztói árszínvonal 3,6 százalékos emelkedése együttesen eredményezte a reálbérek 4,5 százalékos javulását, amely a tervezettnél valamivel jobb volt a múlt esztendőben. De csak a múlt esztendőben, mivel a negyedik ötéves terv egyik célkitűzése az volt, hogy a reálbérek közelítsék meg a reáljövedelmek alakulását, s a reálbérek a tervidőszakban 16-18 százalékkal növekedjenek. Ez évi átlagban minimum 3,2 százaléknál felel meg. Megyénkben viszont eddig évi átlagban csak 2,6 százalékkal emelkedtek a reálbérek, bár az országos átlagnál ez valamivel még jobb is. De van az életszínvonalnak, a kereseteknek egy másik forrása is; az alaphérek kívüli jövedelmek, a társadalmi juttatások, s ha annak a növekedési mértékét is tekintetbe vesszük, akkor biztosítottak látszik a reáljövedelmek tervezett emelése. Kanyarodjunk vissza az írás kezdetéhez, s újból csak oda lyukadunk ki, hogy elosztani nem lehet többet, mint amennyit megtermelünk, de vizsgáljuk körülményeinkben, pénzben is kifejezhető juttatásainkat.

A pénzben közvetlenül is „látható” juttatások ebben az évben is gyorsabban nőttek, mint a munkabérek származó bevételei. A növekedésben elsősorban a családi pótlék, a gyermekgondozási segély és az anyasági segély év közepétől történt felemelésének volt szerepe. Az átlagbérek a megfigyelt, nem mezőgazdasági ágazatokban 7 százalékkal javultak az esztendő eddigi eltelt időszakában. A tavalyihoz mérve. A kereskedelem kivételével valamennyi ágazatban jelentős volt az átlagbér emelkedése, amiben szerepe volt az év során végrehajtott, munkásokat és kisegítőket érintő központi bérintézkedéseknek. Október elején a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi átlagbére az iparban 2276, az építőiparban 2747, a kereskedelemben 2258, a közlekedésben 2748, míg a szolgáltatásban dolgozóknál 2123 forint volt. Jelenleg ennyi fizethető, s azt mindenki sejtí, hogy ezek az átlagszámok talán nem is találhatóak meg az életben, hanem az egyik helyen több, a másik helyen kevesebb kerül a borítékba. Egészséges igyekeztünk arra kell törekedni, hogy holnap ennél is jobban emelkedhessék fizetésünk, javuljon életszínvonalunk.

GAZDAGH ISTVÁN

Metszési bemutató Balástyán

Somogyi Károlyné felvétele
Az almafák szakszerű metszése

Minden esztendőben tartanak szülő- és gyümölcsmetszési bemutatót a balástyai Móra Ferenc Termelőszövetkezetben. Most, hogy ismét jóra fordult az idő, szép őszi napok járnak, tegnap, szerda délelőtt szakemberek népes tábora gyűlt össze a gyümölcstermesztéséről híres gazdaközösségben, hogy meghallgassa dr. Mihályffy József kutatót, a Kertészeti Kutató Intézet tudományos munkatársát, aki az alma termesztéséről beszélt, és tartott metszési bemutatót.

A szegedi tájban igen kedvelt a kertészkedés, mind a talajadottságok, mind az éghajlati viszonyok és a szorgos igyekezet lehetővé teszi, hogy a szórakozástól, hasznos és kellemes időtöltéstől kezdve, egészen a jövedelmező gazdálkodásig, a mezőgazdasági nagyüzemeknél különöző foglalkozású emberek is üzkeljenek a nemes munkát. Csongrád megyében több mint tízezer kiskertet lehet

számlálni, a városi, falusi lakásokhoz tartozó udvarokon kívül. Növekedett a telepítési kedv és a szőregi települési Ültetvénytervező és Szaporítóanyag Forgalmazó Vállalat, ami a dél-magyarországi terület központja, az elmúlt esztendőben alig győzte a meg-növekedett keresletek kielégítését. Tavaly például 76 ezer csemetét forgalmaztak, az idén már 105 ezer fa értékesítését tervezik. Több a lerakatok száma is, a Kecskeméti-Szikrai Állami Gazdaság öt helyen árusít gyökéres szőlőt, szőlőültványt és gyümölcsfacsemetét, a szeged-szőregi Egyetértés és a tiszaszigeti Búzakalász Tsz a települési gyümölcsfákat kínál eladásra, ugyanakkor a szatmári Finn-Magyar Barátság Tsz is árusít gyökéres szőlőt, szőlőültványt. Természetesen az Ültetvénytervező és Szaporítóanyag Forgalmazó Vállalat szaktanácsadással segíti a gyümölcstermesztés további fellendítését.

Német szakszervezeti küldöttség Szegeden

A Német Demokratikus Köztársaság Szakszervezeti Tanácsának hazánkban tartózkodó küldöttsége tegnap, szerdán Szegedre látogatott. A négytagú delegációt — melynek vezetője Käte Behling — Hajas László és Turai Zoltán, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának titkárai fogadták délelőtt, az SZMT székében. Beszélgettek megyénk iparáról, mezőgazdaságáról, a szakszervezeti munkáról.

A delegáció tanulmányozta a szociálpolitikai intézkedések gyakorlatát, eredményeit, különös tekintettel a gyermekgondozási segély rendszerére, a nagy családok helyzetére, az öregekre. A nőpolitikai határozatok végrehajtása is érdekli a vendégeket, ezért tegnap délután a szegedi textilművekbe látogattak.

Ma a vendégek Szentesre utaznak, ahol meglátogatják a Baromfi-feldolgozó Vállalat üzemét. Délután visszautaznak Budapestre.

Országgyűlési bizottságok ülése

Az élelmiszer-feldolgozás, -szállítás és -forgalmazás helyzetét elemezte szerdai, tegnapi együttes ülésén az országgyűlés mezőgazdasági és kereskedelmi bizottsága. A témához választott helyszínen, a Budapesti Szalámi-gyárban tartott tanácskozáson részt vett dr. Villányi Miklós pénzügyminiszter-he-

lyettes, dr. Páles Gyula, a Magyar Nemzeti Bank elnökhelyettese.

Dr. Lénárt Lajos mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes, illetve Molnár Károly belkereskedelmi miniszterhelyettes tájékoztató előadásában hangsúlyozta, hogy az élelmiszer-gazdaság fejlődése az utóbbi években meggyorsult.

Magyar — kubai kulturális együttműködés

Szerdán a Belgrád rakparti népprontszékházban két évre szóló magyar — kubai társadalmi és kulturális együttműködési munkaterület írtak alá. A munkaterület a Hazafias Néppront képviselőjében dr. Molnár Béla, az országos elnökség tagja, az OT titkára, a Kulturális Kapcsolatok Intézete képviselőjében Demeter Sándor elnökhelyettes, ku-

bai részről pedig a Népek Barátsága Intézet (ICAP) képviselőjében Eladio Aguirre Rodriguez vezérigazgató-helyettes látta el a kezjeggyel. Az aláírásnál jelen volt a Hazafias Néppront Országos Tanácsa és a Kulturális Kapcsolatok Intézete több vezető tisztségviselője. Ott volt Floreal Chomon Media-villa, a Kubai Köztársaság budapesti nagykövete,